

legesen mindkét vádlottat a felmerült összes perköltségek viselésére ítélte. A pénzbüntetés behajthatatlansága esetén előbbi 7, utóbbi 4 napi elzárás lesz köteles elszenvedni.

A büntetés csak azért lett ily enyhén kiróva, mert a magánvádló, ki a vádat magányosan, ügyvéd nélkül képviselte, méltányosságból további kifogástalan tanúk kihallgatásának mellőzését kérte, s vádlottak által ezen rágalmozáson kívül elkövetett magánlaksértés vétsége miatt egyáltalában vádat eddig nem is emelt — nem emelt pedig azért mert nem akarta, hogy vádlottak ily súlyos tettükért a legszigorúbb büntetéssel súlytassanak, így csupán egy esetbeni rágalmozás vétsége lett bebizonyítottnak véve és az ítélet alapjául elfogadva.

Beigazolást nyert az a jó régi közmondás, hogy az embernek mindig előbb járjon az esze mint a nyelve s rájja meg előbb azt amit ki akar mondani, mert Istenem hová lennénk, ha az ily rágalmozás büntetlenül maradnának, plane ily esetben, amikor egy e nemzetiségi vidéken a magyar társadalom közérdekét szolgáló kereskedő ember becsülete forog kockán a közvélemény előtt. Igaz, hogy azok kik a megrágalmazottat személyesen ismerik annak jellemét azok nem tételezték fel korántsem azt, hogy azt megtette volna, — de Istenem — vannak egymással szembe ismeretlennek is, vannak olyanok, kik egyseseket nem ismernek annyira, hogy fel ne tételezhetnék a rágalmozást, már most az az ember korántsem elégedhetik meg holmi sablonos bocsánatkérő nyilatkozattal — mert az ember szem előtt kell hogy tartsa mindenesetre azt is — hogy ki sérti az embert s kinek nyilatkozata bír oly erővel a közvélemény előtt, hogy avval a saját rágalmozást le tudja rontani. — Korántsem elég a megbánás ily módja — elégtételt csak a független bíróság ítélete szolgáltathat, mert az ítéletével megcáfolja a rágalmozást, elégtételt ad a megrágalmazottnak, s ítéletével méltóan sújtja azt, aki arra okot szolgáltatott.

Nem lehet kényszeríteni ily esetben senkit arra, hogy feledje el s bocsássa meg a rágalmozónak rossz akaratú alaptalan híresztelésével elkövetett csorbáit.

Vajjon az aki kényszeríteni akarja a másikat arra, hogy feledje el — bocsásson meg — elégedjen meg egy semmit érő bocsánatkérő levéllel — nem-e hasonlóképpen utasítaná vissza az elégtételt ily módját, nem-e követelne magának elégtételt ott a hol függetlenül igaz mérleggel sújtják a bűnös s mentik fel a büntetlen. Jövőre nézve okulhatnak azok, kik még eddig oly szerencsések voltak — s bár talán elkövettek hasonló rágalmozásokat — nem részesültek ily megtorló cselekedetben. De ami mulik, az nem késik s mindég mielőtt ily aljas cselekedetre elszánná magát, gondoljon annak következményeire — mert „végén csattan az ostor“.

H I R E K.

— **Március 15. Galgócon.** A szabadság magasztos eszméje diadalát ülte hazánkban 1848 március 15-én. Emlékezetes lesz e nap mindig, míg egy magyar lesz e földön s ünnepelni is fogja mindenkor minden magyar hazafi. De vajjon Galgócon is gondolt eddig valaki

az ezidei évforduló megünneplésére? Nem vettünk észre ez irányban semmiféle kezdeményezést, pedig egy hét se választ el már bennünket e nagy naptól s nem tudunk arról sem, hogy Galgóc bármelyik egylete, köre akár csak saját tagjai körében is hazafias ünnepélyt rendezne. Pedig másutt már permanenciában vannak az ünneprendező bizottságok s nemcsak arra törekednek, hogy az ünnep meglegyen, de arra is, hogy az méltó legyen a nagy nap emlékéhez.

— **Műkedvelői kör Galgócon.** A galgóczi jelenlegi társadalmi viszonyok folytán mind szükségesebbé válik, hogy oly társadalmi intézmények létesüljenek, a melyek lehetővé teszik azt, hogy az egész az intelligens osztályhoz tartozó e vidéki közönség érintkezése folytonos és a jótékony, valamint a nemzeti érzés fejlesztése érdekében összhangzatos is legyen. E részben közvetítőnek legalkalmasabbnak mutatkozik egy műkedvelői kör, amely műkedvelői előadások, mulatságok, szórakoztató összejövetelek, hazafias ünnepélyek, felolvasások stb. útján e vidék közönségének alkalmat ad a folytonos érintkezésre és egymás megismerésére. Nemzetiségi vidékünkön rendkívül nagy fontossága van az ily intézmény sikeres működésének s éppen ezért annak céltudatos működése közérdekelt kell hogy képezzen. Tudomásunk van arról, hogy a műkedvelői kör kezdeményezésének hírére társadalmunk egyik vezető férfija kijelentette, hogy azt a legmeszebb menő támogatásában részesíti; sőt maga is részt kért magának a szervezés munkájában. Ezzel a kör létesítésének eszméje a megvalósulás stádiumába jutott s remélhető, hogy már legközelebb annak megalakulásáról adhatunk hírt.

— **Iskolaépület átvétel.** A 35000 korona költségen Ságón felépített új állami népiskola épületét e hó 2-án vette át készen a vállalkozótól egy kiküldött bizottság. Az új iskola a legújabb kor követelményeinek teljeseleg megfelelő s ezzel, habár a község terhei rendkívül megnövekedtek, a község még tanköteleseinek szaporodása esetén is egy évszázadra mentve van az iskolai épület emelésének gondjától. Hogy az iskola ily gyorsan új hajlékhoz jutott ez leginkább Pfeiffer Antal ottani nagybirtokos áldozatkészségének és Radványi József körjegyző buzgólkodásának érdeme.

— **Új gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter Molitor Ferenc bucsányi uradalmi szám tartót gazdasági tudósítónak kinevezte.

— **Új plébános.** Steglik Károly nyugdíjazásával megüresedett felsőzellei r. kath. plébánosi állás Senigla Józseffel lett betöltve. Az új plébános néhány év előtt Újvároskán volt segédlelkész és az itteni társadalomban osztatlan rokonszenvenek örvendett.

— **Arlejtés.** E hó 5-én tartotta meg Frideczky Timóth főszolgabíró a galgóczi járásbeli vicinális utak 1908 évre szükségelt fedanyagának szállítására az arlejtést. A beérkezett ajánlatok eredményéhez képest a szállításra a következő vállalkozókkal szerződött: Udvarnok—pattai utra és récsény—bábi ut felére Guttman Armin sopornyai vállalkozóval; Galgóc—pasztói utra Blaskovics Ádám galgóczi vállalko-

zóval; a beregszeg—szeredire Fuchs Miksa és társaival. A récsény—bábi ut felére és a vörösvár—ratkóci vic. urta új arlejtés lesz kiírva, mer ajánlattevő nem jelentkezett.

— **A kéményseprő kerületek kikerekítése.** A régi kéményseprő kerületek furcsán vannak beosztva. A galgóczi járás felső községéi például, a szentpéteri jegyzőséghez tartozó Fornség és Felsővásárd, továbbá az egész lakácsi és Felsőattracti jegyzőség a nagytapolcsányi kéményseprő kerülethez tartoznak. A kéményseprők távoli lakhelye folytán sürgősebb esetekben, segélyük alig vehető igénybe, a mi tűzrendészeti szempontból mindenesetre kifogásolható. Ezért az említett községek lakossága már legközelebb kérvényt ad be a célból, hogy területi beosztásuk akképp legyen megváltoztatva, hogy ők a galgóczi kerülethez csatoltassanak át.

— **Hivatalok áthelyezése Galgócról.** Csak a múlt héten hoztunk hírt arról, hogy a mértékhibeletesítő hivatal Galgócról elhelyezik. Most ismét egy hivatal elvételét célzó mozgalomról hallunk. A vágújhelyi gyárosok és kereskedők körében ugyanis erős mozgalom indult meg hogy a galgóczi ker. munkásbiztosító hivatal központi irodája Vágújhelyre helyeztessék át. A mozgalom vezetői azzal érvelnek, hogy a betegsegélyező pénztár tagjainak többségét Vágújhely szolgáltatja, lévén ott a legtöbb ipartelep, míg Pöstyén és különösen Galgócnak gyára nincsen. Habár reméljük, hogy az intéző körökben a pénztár székhelyének elvételét támogatni nem fogják, mindenesetre jellemző tünetnek tartjuk azt, hogy a szomszéd városok mint eljöttnek látják az időt, hogy a maradiságban trespó Galgóctól a hivatalokat maguknak vindikálják. Lám, ez az eredménye annak a közönynek, a mely Galgóc lakosságát az újítások iránt áthatja. Ha így haladunk a hivatalok áthelyezésében lassankint megérjük, hogy Galgócot a szentpéteri jegyzőséghez fogják átesatolni.

— **Családi dráma.** Pöstyénből írja tudósítunk: Horvát János vasuti fékezőt és nejét szül. Lagó Anát, csütörtökön mult hó 27-én reggel halva találtak lakásukon. A rögtön megejtett hatósági vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenek mérgezés következtében haltak meg és mindketten öngyilkosságot követtek el. Elhatározásuk közelebbi okait eddig nem sikerült a hatóságnak megállapítani.

— **A kanadai kivándorlás.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter rendeletet adott ki amelyben a Kanadába való kivándorlást Magyarországon megtiltja, minthogy a kanadai kormány megtiltotta az odaváló bevándorlást. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter rendelete, amelyet valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett a következő: „A montreali cs. és kir. főkonzul távirati uton jelenté, hogy a kanadai kormány a bevándorlást újabb intézkedésig betiltotta, Értesitem, hogy a kanadai kormány ezen rendelkezésére a kivándorlásról szóló 1903. évi IV. törvénycikk 5. szakaszában megadott fölhatalmozás alapján a Kanadába való kivándorlást egyelőre megtiltom. Fölhívom, hogy jelen rendeletemet megfelelő módon a legszélesebb körben hozza köztudomásra

— **Farsangi panasz.** Farsangi hangulatban, még mámoros fejjel állított be egy idősebb galgóczi benszülött a szolgabírószágra hamvazó szerdán és panaszt emelt a vele mulatozók ellen. Siralmas panasza az volt, hogy előző este a korcsmában a fiatalok közé keveredett s azok csupa tréfából ruhája összes gombjait levagdalták s mivel nem győzte velük egy sorban az ivást, a fölösleges bort, pálinkát, teát és feketét a nyaka közé öntötték. Hogy azonkívül mit tettek vele, arra meg már nem is emlékszik. Különösen azt fájlalta, hogy azt a drága italt, nem inkább beleje töltötték, bár bizonyára jutott beleje is elég, mert aligha rúgott be a nyaka közé öntött italoktól. Mikor jegyzőkönyvet akartak vele a hivatalban fölvenni kitünt, hogy bizony nem tudja, kik voltak a mérénylők s ki is jelentette, hogy csak a gombjait akarja megkapni s a jókedvű cimborák megbüntetését nem kívánja.

— **Rákóczi lovasszobor.** Vetélkedve buzgólkodnak Magyarország hőlgyei abban a nemes munkában mely hivatva van a nagy fejedelem, a bujdosó hazafinak, Rákóczi Ferencnek lovasszobrot állítani. A Rákóczi sorsjegyek igen népszerűek országszerte. A sorsjáték huzasa visszavonhatatlanul március 15-én lesz hatósági biztos jelenlétében. Maga a negyven ezer korona értékű főnyeremény valóságos remeke a magyar iparnak, a csillogó, brilliánsokkai ékes női és férfi teljes kollekció Budapest, VII., Erzsébet körút 34. szám alatti helyiség kirakatában a napnak minden órájában száz meg száz nézőt állít meg. Maga Andrassy Gyula gróf a szoborbizottság védője is megtekintette azokat és őszinte elismeréssel adózott, hogy a rendezőség ilyen nemes művel hívja föl vállalkozásra és a hazafias cél sikerére a figyelmet és a sorsjegy vevőinek ily értékes nyereménnyel kedveskedik. A nyeremények értéke 90.000 kor, s így a ki a nagy Rákóczi szobrához egy koronás sorsjegy vételével hozzájárul, amellet egy nagy nyerési eséllyel bíró sorshuzásban vesz részt. Sorsjegyeket március 14-éig még mindig küld a Rákóczi sorsjegyiroda (Budapest, IX. Boráros-tér 2). Hazafias szívvvel ajánljuk a szép célt olvasóink figyelmébe.

— **Minap hagyta el a sajtót** Notari szenzációs társadalmi regénye, a nagy feltűnést keltett *Quelle Signore* magyar fordításban. „Az amolyan nők“ címén. Szerző e művében merész kézzel világít bele a társadalom hazugságainak és bűneinek a sötétjébe. Megkapóan igaz és reális képek vonulnak föl e regényben, mely egy prostituált nő naplója alakjában valóban művészi érzékkel festi a mi társadalmunkat gyöttrő sebeket, éles szavakkal boncolja mindama tüneteket, melyek ezeket kísérik Notari regénye a maga egészében a szenvedők iránti részvétnek felkiáltása azon környezet ellen, mely e szerencsétlenek romlásba jutásáért felelős. Tehát a társadalomhoz intézett e könyv minden kijelentése, melynek nagyobb hatásossága kedvéért a maga nyers leplezetlenségükben tárja fel az emberi dokumentumokat. Oly kiméletlen ez a leplezetlenség, hogy a merészebb irodalmi termékek éppen nem prudériával fogadó Olaszországban is szemérem elleni kihágás

miatt sajtópellen. Ez az a tációval végző kimutatták, h nül mutatja társadalom e nyira világos méltatlankod iránt. Az „a művészi ford száadja az e ségeit. A cs ára 2 kor. K kereskedésbe Sachs Frigy drassy-ut 37

— **A tüze** Erdődy Imre Gyula, Schulrenc Ronche Kunos Jenő, Brucker M. renc, Biró Pálné 5—5 Csongrády vérek, Kovács Ignác, Polák Szvoboda Zvebner Zsig Jakab, Dervay Imre 3—3 Greck István mann Pál, E Frantiska, S Sztrniszko Deutsch M Blaskovics Falat Ágost Zsigmond, C lász József 2—2 koron Zecsey Je Müller Józ Neufeld Rez korona öss kiadás 294 tiszta jövede 02 fillér. A noksága, mi ez uton fe nemesszívü fölültzetők kik a bál s működni sz

— **Jutalm** ügyi minisz delmi és ipa ipar terén dícséretes n Pauker Ján lák Ede kék nán és Ada kást Deuts gyáros cég 100—100 állami elism ki.

Köszö A galgóczi parancsnok Erdődy Imre alatt álló pénztára jav nagylelkű, uton is hál

A helybe vezetősége pénztár R Vezérigazga mény foly céljaira 50 utalványozot szönetet sza

Kösz Felelhet Ste elhunyt nyilatkozat hogy azok gyok képe kifejezni.

anasz. Farsangi mámoros fejjel idősebb galgóczi rabiróságra hampanaszt emelt a len. Síralmas pa gy előző este a talok közé keve pa tréfából ruhája évagdalták s mi melük egy sorban ges bort, pálinkát, nyaka közzé önkívül mit tettek ár nem is emlékt az fájlalta, hogy nem inkább belébizonyára jutott ert aligha rúgott öntött italoktól. vet akartak vele enni kitünt, hogy kik voltak a meentette, hogy csak a megkapni s a k megbüntetését

vasszobra. Vetélnek Magyarország nemes munkában a nagy fejedelem, ak, Rákóczi Feobrot állítani. A k igen népszerűek sorsjáték huzasa ul március 15-én ztos jelenlétében. ezer korona értékű óságos remeke a A csillogó, brilli női és férfi teljes sten, VII., Erzsé- m alatti helyiség pnak minden órá- záz nézőt állít meg. Gyula gróf a szo- je is megtekintette e elismeréssel adó ndezőség ilyen ne- föl vállalkozásra sikerére a figyel gy vevőinek ily érn- nyel kedveskedik. értéke 90.000 kor, y Rákóczinak szob- as sorsjegy vétel- mellett egy nagy el bíró sorshuzás- Sorsjegyeket már- g mindig küld a yiroda (Budapest, e). Hazafias szívvvel célt olvasóink fi-

gyta el a sajtót s társadalmi regé- nést keltett Quelle fordításban. „Az címén. Szerző e kézzel világít bele agságainak és bü- e. Megkapóan igaz onulnak föl e re- gy prostituált nő n valóban művészi mi társadalmunkat les szavakkal bon- ünöket, melyek Notari regénye a a szenvedők iránti tása azon környe- e szerencsétlenek t felelős. Tehát a ézett e könyv min- melynek nagyobb eért a maga nyers en tárja fel az em- okat. Oly kimélet- lenség, hogy a me- termékeket éppen fogadó Olaszor- rem elleni kihágás

miatt sajtópör indult meg szerzője ellen. Ez azonban fényes rehabilitációval végződött, mert szakértők kimutatták, hogy amilyen kiméletlenül mutatja be Notari könyve a társadalom erkölcsi festőjét, annyira világos a célja: megvetést, méltatlankodást imprimálni e bűnök iránt. Az „amolyan nők“ gondos művészi fordítása tökéletesen visszaadja az eredetinek összes szépségeit. A csinosan kiállított könyv ára 2 kor. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadónál Sachs Frigyes Budapest, VI., Andrássy-ut 37.

A tüzoltóbálon fölülfizettek:

Erdődy Imre gróf 100 kor., Török Gyula, Schulcz Jakab, Ernszt Ferenc Ronchetti Rezső 10—10 kor., Kunos Jenő, Eisler Daniel fiai cég, Brucker M. Ágoston, Feldheim Ferenc, Biróczy Zsigmond, Rebró Pálné 5—5 kor., Bolcsek János, Csongrády Ede, Rottenstein testvérek, Kovácsik Ferenc, Wertheimer Ignác, Polányi József, 4—4 kor., Szvoboda Károly, Sauer János, Zvebner Zsiga, Dudás József, Fuchs Jakab, Dervarits György, Bartosievicz Imre 3—3 kor., Rödig Ferencz, Greck István, Fuchs Gyula, Hoffmann Pál, Esztegár László, Kosinár Frantiska, Sicz Mihály, Müller Fanni Sztrnizsko Mihály, Heimann József, Deutsch Mór, Zvebner Jaques, Blaskovits Ádám, Ronchetti Győző, Falat Ágoston, Vavró Mihály, Dezső Zsigmond, Castiglione György, Halász József, Drechsler Izidor 2—2 korona, Mittuch Nándor, Vécsey Jenő, Steiner Ármin, Müller József, Rosenfeld Gyula, Neufeld Rezső, Botló József 1—1 korona összes bevétel 583 kor. kiadás 294 kor. 98 fillér; maradt tiszta jövedelem gyanánt 288 kor. 02 fillér. A tüzoltótestület parancsnoksága, mint a bál rendezőse ez uton fejezi ki köszönetét a nemesszivű támogatásért úgy a fölülfizetőknek, mint mindazoknak, kik a bál sikere érdekében közreműködni szivesek voltak.

— **Jutalmazás.** A kereskedelemügyi miniszter a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara javaslatára az ipar terén kifejtett hosszú idejű dicséretes munkássága elismerésül Pauker János kékfestősegédet Szalák Ede kékfestőmesternél, Tóprónán és Adamis Dániel gyárimunkást Deutsch Manó fiai cukorkagyáros cégnél Szenicen egyenkint 100—100 korona jutalommal és állami elismerő oklevéllel tüntette ki.

Köszönetnyilvánítás.

A galgóczi önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága Méltóságos gróf Erdődy Imre urnak, a védősége alatt álló helybeli ö. t. egylet pénztára javára juttatott 100 K. nagylelkű, főúri adományáért, ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

A helybeli önk. tüzoltó egylet vezetősége a „Galgóczi Takarékpénztár Részvénytársaság“ tek. Vezérigazgatóságának, ama körülmény folytán, hogy testületünk céljaira 50 koronányi összeget utalványozott, ezuttal is hálás köszönetet szavaz.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen férjem

Stern Simon

elhunyta alkalmából a részvét nyilatkozatok oly tömegét kaptam hogy azokért csak ez uton vagyok képes hálás köszönetemet kifejezni. Galgóc, 1908. március 4 özv. Stern Simonné

Gazdasági rovat.

Miután olvasóink között a gazdák nagy számban figurálnak, ezen rovatban szándékunk olvasóinkat az ezen a téren észlelt, folytonosan felmerülő újabb tapasztalatokról, tudományos kutatásokról tájékoztatni. Megjegyezzük, hogy ezen rovatot különösen azon célból nyitjuk meg, hogy a gazdák maguk is közzöljék saját tapasztalataikat és szivesen látjuk őket munkatársaink körébe.

A burgonya keményítő tartalmának fokozása.

Német szomszédaink akik az ipari növények, főleg a burgonya termelésében, első helyen állanak, már régóta rájöttek, hogy az időjárás után a főtényező mely a burgonya keményítő tartalmára befolyással van a faj. Iparkodásuk tehát odairányult, hogy olyan fajokat állítsanak elő a melyek lehetőleg állandóan magas keményítő tartalmu ivadékokat hozzanak. Amde arra is rájöttek, hogy a természetben és praxisban, ahol a nagyban termelés a tenyésztő igyekvéseivel homlokegyenest ellentétben áll, — még az eredetileg legkitűnőbbnek bizonyult fajták is tulajdonságaikat elvesztik — degenerálnak. Így például míg nálunk a termelők nagy része még mindig a márki hagyma avagy az Asdasiáért rajong, a németek ezen fajták termelését tökéletesen abba hagyják.

Mig annak idején a 20 százalékos keményítőtartalmu burgonya csoda tárgyat képezte, ma már 23 és 24 százalékos burgonyát bocsájtanak a tenyésztők a vásárra, (igaz, hogy az ily eredeti burgonyáért óriási árakat követelnek, — így egy tencsényi burgonyatermő az idén 500 — ötszáz — márkát fizetett egyszáz kilogrammért, a melyet kísérletezés céljából Németországból rendelt magának.)

Az újabb fajták közül vidékünkön elterjedt, hozam és keményítőtartalom tekintetében határozottan elsőnek bizonyult a Professor Wohltmann, melynek keményítő tartalma a régi márki hagymát helyenként négy százalékkal az újabb Professor Märkerét pedig két százalékkal meghaladta amellet, hogy holdankénti hozam tekintetében és a nevezett két fajtájánál majdnem negyven százalékkal nagyobb eredményt adott.

Mármost mit kell tennie a gazdának hogy megléven az egyik vagy másik fajtából való vető burgonyája, biztosítva termésének keményítőtartalmát és mit nem szabad tennie, hogy azt vesszélyeztesse.

Első sorban a burgonyát friss trágyába nem szabad ültetni, mert ennek aránylag nagy lényeg és kálitartalma a keményítőtartalmat leszorítja. A trágyázásnak és szántásnak még tél előtt kell történnie, úgy hogy tavasszal csak extirpatorozni kelljen.

Másodszor: nem szabad egészen apró burgonyát ültetni. Ezen tekintetben egy elismert német szakférfi azt mondja, hogy ha csak nagyon kedvező napfényes idő nincsen az ültetés után, a fiatal növény az anyaburgonya keményítőtartalmára van utalva; ha tehát az anyaburgonya kicsiny és keményítőtöszegény (inár pedig a nagyon kis burgonya mindig ilyen) akkor az egész fejlődés vissza marad és a hozam csekély lesz. — De, mondja tovább, azért nem volna helyes ebből azt következtetni, hogy napfénydús esztendőben a nagy gumók ültetése pazarlás volna: ily esztendőben is a nagy anyagumó tökéletesen meghozza a hasznát mert rajta több gumó fog fejlődni és az anyagumó keményítője átvándorol a leánygumókba. Nevezett szerint tehát a nagy gumók ültetése, biztosítás jellegét viseli, mert megakadályozza a termés veszélyeztetését kedvezőtlen időjárás esetén.

A hozam és keményítőtartalomra egyaránt befolyással van az ültetés mélysége: lazább talajban a gumó mélyebbre kötötten sekélyebbre ültendő.

Végre határozottan veszélyes az elültetett gumók kettévágása; ezen eljárásnak csak az a következménye, hogy a levegőben és a földben folytonosan lecselkődő kártékony baktériumoknak és gombáknak tárt kaput nyitunk és termésünket a mindennemű ismert és ismeretlen burgonya betegségeknek tesz-

szük ki. Ha mindezt szem előtt tartják termelőink, úgy az eredménnyel meglesznek elégedve — feltéve, hogy a burgonyának a kellő munkát is megadják és pedig mindenkor a maga idején,

Rustious.

A gyógynövények gyűjtése és termelése.

Már az ókorban fejismerte az emberiség az egyes növényekben rejlő gyógyhatást s az ily növényeket szorgalmasan is gyűjtötték; az ú. n. kuruzslók voltak azok, kik a gyógynövényeket és ezek hatásukat ismervén, tudományukkal igen jó keresetre tettek szert.

A gyógynövényeknek igen tekintélyes része általában elterjedt gyomnövény, melyeket a legtöbb gazda mint káros gyomot irt s pusztít, értéküket nem is sejtve.

Itt van a tarackbúza, mindenütt található, métermázsájának értéke 20 korona; ki ne ismerné, a nedves réteken különösen előforduló őszi kikerics, magjának mm.-ja 60 K-ért értékesíthető. Hol nem lehet látni a pongyola pityang vagy gyermeklanc-füvet; egy mm. pityang gyökér ára 40 korona, igen keresett s különösen a szikes tulajdonok diszlik nagyban a közismert székfű vagy kis kamillia; az elsőrendű székfűvirág ára mm.-ként 70—90 K., a másodrendű áca 40—50 korona. A közönséges papsajt vagy más néven mályva is mindenki előtt ismeretes, ezen növény világos zöldszerű szárított levelei mm.-ként 20—25 K-ért eladhatók. Fáink között ott van a kislevelű hárs, melynek szárított virágjai mm.-ként 75—80 K-ért értékesíthetők.

Pájer Béla „A vadon termő gyógynövények“ című könyvében összesen 57 nálunk vadon előforduló oly gyógynövényt és 13 oly mezőgazdasági mellékterméket sorol fel, melyek gyógyszerzeti célokra értékesíthetők.

Hazánkban évente egy néhány millió korona vész el, mert nem törődünk a természet által ingyen rendelkezésünkre bocsátott értékes növényekkel. Gazdáink évről-évre hangosabban panaszkodnak, hogy a megélhetés nehezebb és nehezebb lesz, miért nem veszik tehát igénybe a rendelkezésre álló jövedelmi forrásokat? Nem csak a birtokosnak van abból haszna, ha a földjein termő gyógynövényeket gyűjti össze; haszna van abból az egész falunak

A földmívelésügyi kormány most a gyógynövények értékesítésének biztosításán fáradozik, mert az a tapasztalat hogy mihelyt az egyes gyógytárak vagy drogeriákban az egyes gyógynövényekben való kínálat csak egy kissé nagyobb a rendesnél, ez esetben csak potom árakat ígérnek a gyógyszereszek s gyógyáru-kereskedők. Ezen visszás állapot megszüntetése végett gyógynövény beváltó telepeket szándékoznak létesíteni s azon gyógyáru kereskedőket és illó olaj gyárosokat, kik a hazai gyógynövényeket megfelelő áron beváltják vagy a beváltott árúnak külföldön való értékesítését igazolják, a földmívelésügyi kormányzat államsegélyben kívánja részesíteni.

Egynéhány ilyen gyógynövény-beváltótelep és illó-olajgyár van már hazánkban.

A gyógynövények értékesítésére nagyon is célrányosnak mutatkoznak, ha gazdáink szövetkezeteket alakítanak a melyek különösen a gyógynövényeknek külföldön való értékesítésével foglalkoznának.

Igen természetes, hogy ezen a helyen a részletkérdések nem tárgyalhatók, csak annyit legyen szabad jelezniünk hogy a gyógynövények szedése termelése és gyűjtésére vonatkozólag a kolozsvári gazdasági akadémia növénytan tanszéke felvilágosítással készséggel szolgál.

A gyógynövények rendszeres termelésére is kerül majd a sor, most annak a megállapításával foglalkoznak, hogy melynek azok a gyógynövények melyek hazánkban haszonnal értékesíthetők. Az elmúlt évben is folytak ily irányú kísérletezések 300 000 drb. gyógynövény-palantával részint állami gazdaságokban részint az ügy iránt érdeklődő gazdáknál.

A nagyban termeszés szempontjából eddigelé a következő gyógynövényekkel tettek kísérletek:

1. Zsálya (salvia officinalis).
2. Fodros (mentha crispas).
3. Bors menta (mentha piperita).

4. Orvosi méhfű (melissa officinalis). Addig míg a gyógynövények értékesítésének kérdése meg lesz oldva, a kísérletekből is megtudható már, hogy melyek azok a gyógynövények, melyek nagyban termelése nálunk is haszonnal fog járni.

Az 1905 évben a gyógy- és illatszernövényekben való behozatalunk 2305 mm. volt, 1,050.085 korona értékben; ezzel szemben volt a kivitelünk csak 402 mm. 202.515 korona értékben.

A földmívelésügyi kormányzat azért is fektet nagy súlyt a vadon termő gyógynövények gyűjtésére, mert ezzel oly népréteg jut kereshet, mely vagy a kapát még nem bírja, vagy már nem bírja.

A gyógynövény-gyűjtés és termelés hazánkban még igen kezdetleges stádiumban van. Azonban már tapasztaljuk, hogy a magyar gazda is kezd némi érdeklődést metatni a gyógynövények iránt; ne maradjunk tehát most az érdeklődés mellett; lépünk a tett mezejére, mutassuk meg, hogy mi is haladunk s új ágazatok felkarolásától vissza nem riadunk.

A szerk.-ért felelős a kiadó és laptulajd.

Szold J. Főmunkatárs; Drahos L.

Duschinsky G

Pozsony, Vásártér 15. Korház-utca

Ditmár-féle lámpák

Egy jó karban levő rövid

Zongora

kéz alatt olcsón eladó — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

T. Cz.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, Kossuth Lajos (Kovács) utca 7. sz. a. özv. Dr. Dávidné házában egy

FÉRFI- és

GYERMEKRUHA-KERESKEDÉST

nyitottam. Raktáron tartok mindennemű kész férfi- és gyermekruhát, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig, szép és izléses szabásban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

Kiváló tisztelettel

MÁRK BENŐ

Figyelmes kiszolgálás.

Jutányos árak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudtára adni, hogy üzletemben 1. rendű erdélyi osemge alma, zsnaimi savanyított káposzta zsnaimugorka továbbá naponta friss kóser füstölt hus mérsékelt áron kapható

Fischer Jeanette

Galgóc. Kossuth Lajos.

(Kovács) utca 7. sz. dr. David féle ház,

